

prima instanță – L. Grădinaru

dosarul nr. 2rac-376/13

instanța de apel – I. Grosu, A. Gorcenco, D. Corolevski

ÎNCHEIERE

21 august 2013

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Tatiana Răducanu
Iuliana Oprea

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „MSC-BASA CONSNAV”

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Societății pe Acțiuni „Coloana Specializată Mobilă mecanizată nr. 67” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „MSC-BASA CONSNAV” cu privire la încasarea sumei, penalității, dobânzii de întârziere și repararea prejudiciului material

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 28 februarie 2013, prin care a fost admis apelul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „MSC-BASA CONSNAV”, casată parțial hotărârea Judecătoriei Florești din 01 august 2012 în partea încasării datoriei, penalităților, dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată și în această parte a fost pronunțată o hotărâre nouă

constată:

La 07 iulie 2011, SA „Coloana Specializată Mobilă mecanizată nr. 67” a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „MSC-BASA CONSNAV” cu privire la încasarea sumei, penalității și repararea prejudiciului material.

În motivarea acțiunii a indicat că în baza contractului nr. 2/33 din 20 aprilie 2010 a vândut pârâtului materiale de construcție, demontate din blocul SA „Moldagrotehnica”, fapt confirmat prin facturile fiscale SUZ 179279, SUZ 179280, SUZ 179281, SUZ 179282, SUZ 179283, SUZ 179297, SUZ 179298, SUZ 179299, SUZ 179310, SUZ 179341, LKO 356413.

Menționează că prețul total al materialelor de construcție vândute pârâtului constituie 7086074,90 lei, dintre care ultimul a achitat suma de 410720,00 lei, confirmate prin dispozițiile de plată și incaso din 04 februarie 2010-150000,00 lei, 09 februarie 2010-100000,00 lei, 01 martie 2010-90000,00 lei, 04 martie 2010-200000,00 lei, 30 aprilie 2010-400000,00 lei, 08 iulie 2010-50000,00 lei, 16 august 2010-800000,00 lei, 21 decembrie 2010-730000,00 lei, 24 decembrie 2010-269877,98 lei, 04 aprilie 2011-300000,00 lei, 13 aprilie 2011-100000,00 lei, 20 aprilie 2011-317323,00 lei, 06 mai 2011-300000,00 lei, 19 mai 2011-300000,00 lei.

În total pârâtul a achitat parțial datoria în sumă de 4107200,98 lei, astfel datoria pârâtului constituind suma de 2978873,92 lei.

Susține că conform pct. 6.2.1 al contractului nr. 2333 din 20 aprilie 2010 pârâtul s-a obligat să achite prețul mărfii în termen de 5 zile din momentul recepționării ei.

Conform pct. 6.3 al contractului pentru neexecutarea obligațiilor, pârâtul achită adăugător 0,1 % din prețul mărfii neachitate.

Afirmă că în urma neachitării obligațiunilor de către pârât, SA „CSMM-67” a fost pus în situația de a obține credite bancare pentru acoperirea cheltuielilor pentru demontarea materialelor de construcție, vândute pârâtului, achitând suplimentar amenzi, dobânzi și sancțiuni în valoare de 224189,00 lei, confirmat prin certificatul BC „Banca Socială” SA nr. 02-196 din 23 martie 2011 și certificatul băncii „Universalbanc” nr. 53-382g2 din 23 martie 2011.

Solicită încasarea datoriei în sumă de 2978873,92 lei, penalității în sumă de 536220,00 lei, prejudiciului material în sumă de 224189,00 lei, cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 373928,00 lei și taxei de stat în sumă de 5000,00 lei.

Ulterior, SA „CSMM-67” a depus cerere de modificare a acțiunii, prin care s-a dezis de pretențiile, ce țin de acordarea serviciilor de asistență juridică, rezervându-și dreptul la aceste pretenții după achitarea acestor asistențe.

În susținerea cererii menționează că în cererea de chemare în judecată a solicitat încasarea cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 373928,00 lei, însă din lipsa de finanțe, asistența juridică nu a fost achitată.

În cadrul dezbaterilor judiciare reprezentantul SA „CSMM-67” și-a concretizat pretențiile solicitând încasarea de la pârât a datoriei în sumă de 2478873,92 lei, penalităților bancare în sumă de 293555 lei, penalitățile conform contractului în sumă de 536220 lei, dobânda de întârziere în sumă de 113603552 lei și cheltuielile de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Florești din 01 august 2012 a fost admisă parțial acțiunea SA „CSMM-67”, încasat de la SRL „MSC-BASA CONSNAV” în beneficiul SA „CSMM-67” suma de 2478873,00 lei, penalitatea în sumă de 536220,00 lei, cerința cu privire la încasarea sancțiunilor bancare în sumă de 293555 a fost respinsă, încasat de la SRL „MSC-BASA CONSNAV” în beneficiul SA „CSMM-67”, dobânda de întârziere în sumă de 1136035,52 lei, cheltuielile de asistență juridică în mărime de 373928,00 lei și taxa de stat în sumă de 25000,00 lei.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 28 februarie 2013 a fost admis apelul declarat de SRL „MSC-BASA CONSNAV”, casată parțial hotărârea primei instanțe în partea încasării datoriei, penalităților, dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată și în această parte a fost pronunțată o hotărâre nouă, prin care a fost încasat de la SRL „MSC-BASA CONSNAV” în beneficiul SA „CSMM-67” datoria în sumă de 1098873 lei, dobânda de întârziere 1253363,42 lei, penalitatea 19779,14 lei și respinsă pretenția SA „CSMM-67” cu privire la încasarea cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 373928 lei, în rest hotărârea a fost menținută.

La 29 aprilie 2013, SRL „MSC-BASA CONSNAV” a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea parțială a deciziei instanței de apel în partea încasării penalității în sumă de 19779,14 lei, precum și în partea încasării dobânzii de întârziere în sumă de 1253363,42 lei.

Susține că a recepționat decizia instanței de apel prin intermediul ÎS „Poșta Moldovei” la 18 martie 2013.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând că au fost încălcate normele de drept material și normele de drept

procedural, ceea ce instituie casarea actului judecătoresc contestat în ordinea art. 445 alin. (1), lit. e) CPC

Menționează că în conformitate cu prevederile art. 239 CPC, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședința de judecată. În conformitate cu prevederile art. 241 alin. (5) CPC, în motivare se indică circumstanțele pricinii, constatate de instanță, probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanțe, argumente invocate de instanță la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanța.

Susține că instanța de apel, modificând hotărârea primei instanțe nu a motivat în temeiul căror circumstanțelor faptico-juridice a dispus încasarea penalității în sumă de 197797,14 lei, precum și a sumei de 1253363,42 lei cu titlu de dobânzi de întârziere.

Indică că în temeiul art. 373 alin. (1), alin. (2), alin. (5) CPC, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii apelate, în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în prima instanță. În limitele apelului instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care au fost stabilite, dar care au importanța pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanța de apel de către participanții la proces. Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Articolul 373 alin. (6) CPC statuează că apelantului nu i se poate crea în proprie cale de atac o situație mai dificilă decât aceea din hotărârea atacată cu apel, cu excepția cazurilor când consimte și când hotărârea este atacată și de alți participanți la proces.

Susține că în cererea de apel a fost invocat faptul că prima instanță incorect a calculat penalitatea contractuală, precum și dobânda de întârziere.

Contrar prevederilor art. 373 CPC instanța de apel nu s-a pronunțat și nu a combătut pretențiile invocate.

Afirmă că la capătul de cerere cu privire la corectitudinea calculării și efectiv încasării dobânzii de întârziere, într-un mod formalist prin citarea dispozițiilor art. 585 Cod civil, art. 619 alin. (2) Cod civil, instanța de apel concluzionează că apelantul urmează să restituie intimatului dobânda de întârziere în sumă de 1253363,42 lei.

Consideră că interpretarea prevederilor art. 585 și art. 619 alin. (2) Cod civil, raportat litigiului în cauză și circumstanțelor pricinii, este vădit eronată.

Mai mult decât atât, având în vedere că, din materialele dosarului judiciar se identifică faptul că recurentul a achitat intimatului prețul contractului în măsura parțială, în diferite perioade, se impune drept important de a statua în primul rând momentul în care recurentul a fost pus în întârziere.

La fel, consideră că concluzia instanței de apel cu privire la încasarea dobânzii de întârziere în sumă de 1253363,42 lei, nu are suport juridic, astfel decizia recurată nu conține motivația legal-corespunzătoare soluției administrate, iar recurentul este în imposibilitate de a ști răspuns la obiecțiile înaintate, de a cunoaște modalitatea de calcul, cu indicare sumelor, termenelor, ratelor.

Invocă că instanța de apel a interpretat eronat prevederile art. 268 Cod civil, care stabilește că se prescriu în termen de 6 luni, acțiunile privind încasarea penalității.

Astfel, potrivit pct. 6.3. al contractului litigant, pentru neexecutarea obligațiilor contractuale, partea contractantă vinovată, este obligată să achite 0,1% pentru fiecare

zi de întârziere. Datoria recurentului față de intimat, statuată și prin decizia recurată, constituie suma de 1098873,00 lei. Penalitatea este obligația de durată și se calculează pentru fiecare zi de întârziere, iar potrivit art. 272 alin. (2) Cod civil, prescripția începe să curgă de la data când obligația devine exigibilă. Raportând circumstanțele litigiului normelor legale indicate, constată faptul că intimatul a livrat recurentului marfa, în diferite perioade, efectiv recurentul a achitat treptat prețul mărfii livrate.

Consideră că instanța de apel urma să se conformeze circumstanțelor de fapt a litigiului, calculând penalitatea nu numai reieșind din suma datoriei, dar având în vedere și perioada formării acestei datorii (zile de întârziere). Prin urmare, încasarea de la recurent a penalităților pentru 180 zile întârziere, este greșită, fiind aplicate eronat normele de drept material.

Menționează că la examinarea pricinii în apel, instanța ierarhic inferioară, contrar prevederilor art. 373 alin. (1), alin. (2), alin. (5), alin. (6) CPC, a emis o decizie neîntemeiată și contradictorie propriilor concluzii, fără a explica recurentului motivele care au guvernat concluziile cu referire la cuantumul penalităților și dobânzilor de întârziere, deși valoarea acestora impune explicarea cu precizie.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către SRL „MSC-BASA CONSNV” nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. art. 432, alin. (2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de către SRL „MSC-BASA CONSNAV”, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către SRL „MSC-BASA CONSNAV” ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

dispune:

Recursul Societății cu Răspundere Limitată „MSC-BASA CONSNAV” se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Tatiana Răducanu

Iuliana Oprea